

Da en saadan imidlertid ikke foreligger, er der i Forslaget, ligesom tidligere, givet Bink om de Indskrænkninger, man kunde tilstede ved Brugen af L. Chr. Müllers store Bibelhistorie; til disse ser jeg imidlertid, at der er føiet en ny Indskrænkning med Sætningen: „ligesom de mange ny-testamentlige Taler, der ere optagne i denne Bog, selvfølgelig ikke fordres lærte udenad“.

Denne Udtalelse kan jeg ikke finde heldig, da der tværtimod blev hævdet saavel af begge Censorerne i Religionsfaget som af mig, at „Bjergprædikenen“ i alt Fald som et Slags Program for Herrens Optraeden burde læres helt udenad; og jeg var ikke utilbøielig til at slutte mig til, hvad navnlig en af Censorerne stærkt holdt paa, at alle Herrens Taler burde fremdeles læres udenad, fordi, som han rigtig bemærkede, en Tale ligesom et Iyrisk Digt taber hele sin Duft og Kraft, naar den omsættes i selvblævede Udtryk. Dog var jeg ogsaa rede til at opgive en fuldstændig Gjengivelse af de øvrige Herrens Taler, hvis denne Lettelse skulde synes nødvendig for at faae Plads til den kirkehistoriske Oversigt, som jeg ret indtrængende maa anbefale at faae indført netop i Religionsfaget.

Det var dog min Tanke, at det maatte være mere end tilstrækkeligt Bederlag for det derved forøgede Arbejde, naar Examinanderne bleve fritagne for at lære alle Apostlenes Taler og alle Taler i det gamle Testamente udenad, hvormed de ifølge de i Faget gjældende Traditioner har plaget sig selv endog i den Grad, at der har været Examinander, som har villet gjengive Sakobs Betsignelse til de tolv Patriarker og Davids Klagefanger over Saul og Jonathan ordret.

Ligeledes mente jeg, at det burde udtrykkelig fremhæves, at Herrens Taler hos Johannes kun behøvede at gjengives i Hovedtanterne, (saaledes at man dog kunde kræve de Partier deraf nøagtig, som findes optagne i Marets gamle Evangelietexter) da disse Taler dels meget let lade sig gjengive i enkelte kjernefulde Sætninger, dels i deres hele Udstrækning frembyde særlige Vanskeligheder ved de tilsmældende Gjentaalser og overordentlig store indbyrdes Ligheder.

En forstandig Gjengivelse af en hvilken som helst Tales Indhold i Examinandens egen forfattede Form, er naturligvis altid bleven anerkjendt som fuldttilfredsstillende, men en saadan falder efter den nuværende Modenhedsgrad de fleste Examinander langt sværere end den ordrette Gjengivelse efter Bogen.

Derfor netop maatte jeg stærkt anbefale en ny passende Lærebog i Bibelhistorie tilveiebragt, hvori alle fornødne Hensyn vare tagne i ovennævnte Retning; muligvis kunde Examinator og Censorer i Forening som en midlertidig Nødhjælp foretage de passende Indstregninger i L. Chr. Müllers Haandbog og efter at Samme vare billigede af det høie Ministerium, bringe den til de offentlige Seminarier og bekjendte private Forberedelsesanstalters Kundskab. Alt under Forudsætning af, at Examinanden ikke skal have den foreslaaede stærkt udvidede Examen, hvortil L. Chr. Müllers Haandbog særdeles vel passer i sin Helhed.

b) Kirkehistoriske Kundskaber ere allerede i de nuværende Examenfordringer forudsatte; men Prøven deri er henlagt under Historiefaget, og naar paa naturlig Maade Examinator i Religion er kommen til at spørge om et Navn som Bernhard af Clairvaux eller Forsølgelserne efter Peters og Paulus Martyrdom, har der i Reglen været total Uvidenhed i Religionstimen. Det følger af Sagens Natur, at mange for den religiøse Udvikling meget væsentlige Synspunkter ikke komme til deres Ret, naar det kirkehistoriske Stof kun behandles som en Gren af Profanhistorien, og Navne som Athanasius og Augustin nævnes vel knap i denne.

Endelig kommer den Fordring om at kjende Sekternes og Partiernes Anskuelser som alt nu gjælder, til at staa i vag Ubestemthed for Examinanderne, saalænge de ikke støttes til en bestemt Lærebog; men dette Stof vilde finde sit passende Omfang og sin naturlige Plads i en mindre Kirkehistorie.

Jeg maa derfor meget varmt anbefale, at Kirkehistorie under alle Omstændigheder optages i Religionsfaget. Om ikke Andet burde det dog i det Mindste angives i de trykte Fordringer, at det lille kirkehistoriske Tillæg i L. Chr. Müllers Bibelhistorie læres med, eller at Examinanderne bruge Mørt Hansens mindste Udtag af Kirkehistorien.

Selvt maatte ogsaa her tilveiebringes en egen Lærebog. Mod Tønder Nisfens Kirkehistorie har jeg for mit Bedkommende store Indvendinger, da den, som rimeligt, behandler de norske Forhold i alt for stor Ufsørlighed, og de danske altfor lidt.